

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Til Miljødirektoratet

Oslo, 28.02.2023

WWFs innspill til forslag til ny emballasjeforordning i EU

Vi takker for muligheten til å få komme med våre innspill. WWF mener forslaget fra Kommisjonen om ny emballasjeforordning er bra, og er positive til at dette nå blir en forordning fremfor et direktiv. Regelverket må bli vurdert EØS-relevant og gjennomført i Norge så raskt som mulig.

På regjeringens stormøte om sirkulær økonomi 3. februar 2023 ble det gjentatt mange ganger at de nye direktivene og forordningene som kommer fra EU nå kommer på rekke og rad, og i et høyt tempo. Det er derfor viktig å starte arbeidet tidlig med å innføre nye regler og retningslinjer, etter hvert som de legges frem, og ikke vente til endelig vedtak fattes i Kommisjonen.

I vårt innspill ønsker vi å trekke frem tre hovedpunkter.

- Det er behov for et høyt ambisjonsnivå både i Norge og EU når det gjelder bruk av ressurser og overgang til en sirkulær økonomi, her trekker vi frem avfallsreduksjon, ombruk og resirkulering.
- Vi ønsker å se fortgang i arbeidet med emballasjeregisteret, ettersom vi anser dette som særlig viktig for arbeidet med sirkulær emballasje.
- Miljødirektoratet må gi SSB et oppdrag om å utvikle et detaljert og fullstendig materialstrømregnskap.

Det er viktig at forordningen og nasjonale strategier har et tydelig tiltakshierarki og prioriteringer. Først og fremst må vi stanse bruk av unødvendig emballasje. Gjenbruk av emballasje, komponenter og systemer må standardiseres og fremmes for å unngå at det utvikles mange ulike systemer som ikke snakker sammen. All nødvendig emballasje må være mulig å resirkulere. Det må sikres at nye jomfruelige innsatsfaktorer i produksjonen av emballasje har så lavt fotavtrykk på naturen som mulig. Fornybare materialer må komme fra bærekraftige, og avskogings- og konverteringsfrie kilder. Materialer og produktdesign må være fullstendig sirkulære, og giftige stoffer må fjernes fra produkter og produksjonsprosesser for å unngå skade på helse og miljø og for å legge til rette for videre resirkulering.

Vi må sikre høyt ambisjonsnivå i Norge og EU

Norge bør jobbe for høye målsetninger for gjenbruk, restriksjoner for bruk av unødvendig emballasje, resirkulerbarhet og bruk av resirkulert innhold for alle materialer. Det er behov for en helhetlig tilnærming til materialbruk, forbruk og produksjon for å redusere sjansen for

problemskifte og sikre at en løsning ikke skaper nye problemer og skader på helse, klima og miljø.

Regjeringen har nå igangsatt arbeid med en handlingsplan for sirkulær økonomi, som lovet i Hurdalsplattformen. Dette viser at det er politisk vilje til å få forgang i den nødvendige omstillingen og vi forventer et høyt ambisjonsnivå. En sirkulær handlingsplan vil også måtte håndtere emballasje spesifikt.

Norges målsetninger for sirkulær økonomi og avfallspolitikken påvirkes i stor grad av EUs politikk. Det er veldig viktig at målene og forordningen som helhet ikke svekkes, og helst styrkes for å understreke viktigheten av redusert ressursbruk, gjenbruk, ressurseffektivitet, resirkulering og avfallsreduksjon.

Forslaget fra Kommisjonen påpeker at 40 % av plast og 50 % av papiret som brukes i EU brukes til emballasje. Emballasjebruk driver altså etterspørsel etter nye naturressurser. Fordi det meste av bruken er kortvarig og til engangsbruk, utgjør det også 36 % av avfallet¹. I Norge skaper vi i gjennomsnitt 726 kg avfall per person, mens gjennomsnittet i EU er 505 kg². Det er også nesten 200 kg mer per person enn våre naboer i Sverige. Et høyere forbruk, krever mer ambisiøse handlinger.

1. Øk ambisjonene for avfallsreduksjon

Hvis vi mener alvor med å gå fra en lineær til en sirkulær økonomi må vi redusere avfallsmengden betraktelig. Konsulentselskapene SystemIQ og Mepex har estimert at mengden plastemballasje kan reduseres med 21 prosent gjennom reduksjon av unødvendig bruk av plast gjennom nytt design, nye leveringsmodeller og nye tjenestemodeller³. Potensialet for sirkulær plastemballasje er dermed til stede i Norge. Derfor skulle vi gjerne sett at Norge var mer ambisiøse for målene om reduksjon av emballasjeavfall frem mot 2040, gitt den enorme avfallsmengden vi har. Så langt har Norge ikke klart å nå egen målsetning om at den prosentvise veksten i avfallet skal være lavere enn den økonomiske veksten, til tross for noe positiv utvikling for næringsavfallet⁴.

WWF mener videre at de foreslåtte målene på 5-15 % reduksjon av emballasjeavfall er et minimum, til tross for at dette representerer større absolutte reduksjoner (19-37 %) hvis en sammenligner med 2018 og forventet økning i emballasjebruk. Målene holder ikke når man vet at emballasjeavfall har økt med rundt 20 % de siste 10 årene. Vi har grunn til å tro at vi trenger minimum 10% reduksjon mot 2030, og 20% mot 2040⁵. Derfor foreslår WWF at Norge spiller inn mer ambisiøse mål på emballasjeavfallsreduksjon nasjonalt. Vi foreslår også at Norge spiller inn

¹ Tallene kommer fra den foreslåtte reguleringen fra Kommisjonen. Lenke: <https://environment.ec.europa.eu/system/files/2022-11/Proposal%20for%20a%20Regulation%20on%20packaging%20and%20packaging%20waste.pdf>

² Eurostats tall på avfallsgenerering. Lenke: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220214-1>

³ For mer informasjon, se rapporten "Achieving Circularity: a zero-waste circular plastic economy in Norway". Lenke: <https://www.systemiq.earth/resource-category/achieving-circularity/>

⁴ Data hentet fra Miljøstatus.no. Lenke: <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/forurensning/miljomal-4.3/miljoindikator-4.3.2/#:~:text=Avfallsmengden%20fra%20n%C3%A6ringslivet%20har%20vokst,med%20litt%20over%201%20prosent.>

⁵ Inspirasjon Hentet fra rapporten "Pathways to a circular plastic packaging system in Germany". Lenke: https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Unternehmen/WWF-Report-Pathways_to_a_circular_plastic_packing_system_in_Germany.pdf

at revisjon av målsetningene bør skje hvert fjerde år, og ikke hvert åttende år. Norge kan ikke godta at målsetningene blir redusert.

2. Øk ambisjonene for resirkulering

Vi vil ikke kunne resirkulere oss ut av problemene med overforbruk av materialer og forsøpling og forurensning som følge av dette, men det er likevel en del av løsningen.

Det trengs strengere krav og økonomiske insentiver for å øke graden av resirkulering. For eksempel kan den resirkulerte plasten ikke konkurrere mot ny plast i pris. Dessuten er ikke markedet klart for resirkulering av de mengdene plast og annet materiale som nå vil måtte resirkuleres. 38 % av plastemballasjen resirkuleres på EU nivå, mens i Norge rapporterer Grønt Punkt Norge at de materialgjenvinner 24 % av plastemballasjen de setter på markedet.

Det er også et potensial for økt resirkulering av papp og papir. Det spares rundt 18 trær når man resirkulerer ett tonn med papir. Papirfibre kan resirkuleres 6 til 7 ganger og resirkuleringen krever bare ¼ av energien i forhold til å produsere nytt papir av tømmer. Grønnpunkt Norge oppgir at rundt 70 % av kartong som settes på markedet i Norge gjenvinnes⁶. Å øke graden av resirkulering av papir vil kunne spare mye skog, vann, energi og klimagassutslipp. Bølgepapp og emballasjekartong kan produseres av 100 % resirkulerte materialer.

Krav til resirkulerbarhet og resirkulert innhold er nødvendig for å skape incentiver for å finne enda bedre løsninger på design for resirkulering. Med økte krav er det også viktig at man ved valg av design og materialer tar høyde for hva slags metode som må til for å resirkulere produktet. For eksempel må mekanisk resirkulering prioriteres fremfor kjemisk for å redusere bruk av kjemikalier tilknyttet resirkuleringsprosessen⁷. Estimater fra PEW og SystemIQ viser at kjemisk resirkulering kun har et potensiale til å redusere vårt behov for jomfruelige materialer med 5 % innen 2040 grunnet tekniske og finansielle utfordringer⁸.

3. Øk ambisjonene for ombruk

Stans i bruk av unødig emballasje og forbud mot enkelte typer emballasje vil redusere mengden emballasjeavfall, det samme vil en økning i antall gjenbrukssystemer. Målsetningene for en økning av gjenbrukssystemer har blitt redusert i nåværende utkast til forordningen i forhold til i førsteutkastet. En økning i gjenbrukssystemer er viktig for at dette skal bli integrert som en normal del av samfunnet. Norge burde gjennom sitt innspill til EU prøve å øke ambisjonsnivåene. Det er også viktig å fokusere på en utvidelse og standardisering av gjenbrukssystemer i Norge.

For eksempel kan gjenbrukssystemer for plast redusere klimagassutslipp som kommer av ny plastproduksjon, redusere global plastforsøpling og legge til rette for miljøvennlige forbruksmønstre. Oppskalering av gjenbrukssystemer i Europa med 20 % innen 2027 ville

⁶ Data hentet fra Grønt Punkt sin nettside. Lenke: <https://www.grontpunkt.no/resirkulering/hva-skjer-med-det-vi-kildesorterer/emballasjekartong>

⁷ Mer om dette i rapporten fra GAIA om kjemisk resirkulering. Lenke: https://www.no-burn.org/wp-content/uploads/CR-Technical-Assessment_June-2020.pdf

⁸ Rapporten er tilgjengelig på nett. Lenke: https://www.pewtrusts.org/-/media/assets/2020/10/breakingtheplasticwave_mainreport.pdf

reduisert 1.3 millioner CO2 ekvivalenter, spart 2.5 milliarder kubikkmeter med vann og ført til 10 millioner tonn mindre materialbruk årlig. Den årlige påvirkningen av å skalere bruken av gjenbrukssystemer med 50% innen 2030 ville redusert 3.7 millioner tonn utslipp, spare 10 milliarder kubikkmeter vann og unngå bruken av nesten 23 millioner tonn ressurser.⁹

WWF jobber for at bedrifter som bruker emballasje til å selge forbruksvarer skal ha minst 30 % av deres portefølje bestående av produkter som bruker en gjenbruksløsning innen 2030. Derfor mener vi også at ambisjonsnivået til EU kunne vært høyere når det kommer til produsenter av emballasje for take-away mat under artikkel 26 punkt 3.

Emballasjeregisteret bør opp og stå nå

Forordningen stiller krav til et emballasjeregister, som er planlagt i Norge som en videreutvikling av produsentansvar.no. Det er viktig at dette registeret blir utviklet så raskt som mulig og ikke forsinkes av prosessene på EU nivå. Tyskland har allerede et register klart¹⁰ og WWF mener det er lite grunnlag for å vente ytterligere på vedtatt regulering fra EU for å få et slikt register opp å stå i Norge. Et slikt register vil kunne bli tilpasset krav vi allerede nå ser kommer i emballasjeforordningen.

Slike registre er særdeles viktig for å få kontroll over materialstrømmer, og for å kunne skalere innovasjon og innføre nye virkemidler og tiltak.

Vi trenger et mer detaljert og fullstendig materialstrømregnskap

I sammenheng med handlingsplanen for sirkulær økonomi og nødvendig omstilling mener WWF at det nå bør utvikles et fullstendig materialstrømregnskap for norsk økonomi, i regi av SSB. SSB fører i dag et materialstrømregnskap for Norge, som måler produksjon, import og eksport av en rekke forskjellige råvarer. Dette omfatter i hovedsak kun primærråvarer, og tar slik sett ikke høyde for råvareinnholdet i ferdige produkter. Det internasjonale ressurspanelet har lagt frem en veileder for utvidet materialstrømsanalyse¹¹.

Dette vil være et viktig virkemiddel ettersom det gir et fullstendig bilde av alle ressurser i omløp i norsk økonomi, som vil tilrettelegge for mer presis måling av sirkularitetsgrad og innretning av sirkulærøkonomiske tiltak. WWF anbefaler at SSB får mandat og midler til å igangsette dette.

En overgang til sirkulære modeller bidrar til å gjøre naturrisiko om til muligheter for selskaper, noe norsk næringsliv er klar over. WWF er derfor glade for at EU sikrer fremgang for sirkulær emballasje.

⁹ Eksempelene er hentet fra rapporten til Rethink Plastic "Realising Reuse" Lenke: https://rethinkplasticalliance.eu/wp-content/uploads/2021/07/Realising-Reuse-Final-report-July-2021.pdf?utm_source=miragenews&utm_medium=miragenews&utm_campaign=news

¹⁰ Se nettsiden for mer informasjon om registeret. Lenke: <https://lucid.verpackungsregister.org/>

Vi håper dette innspillet kommer til nytte, og ser frem til videre dialog og samarbeid om tema.

Vennlig hilsen

Karoline Andaur
Generalsekretær WWF Verdens naturfond

Siri Karine Hanslien-Olsson
Rådgiver WWF Verdens naturfond